

GutSábész

גוט שבת

23. évfolyam 20. szám • Ára: 330 HUF • כ"ה

KIADJA: CHABAD-LUBAVICS ZSIDÓ NEVELÉSI ÉS OKTATÁSI EGYESÜLET

Gyertyagyújtás Budapesten: 16:22 • ט"ז שבט תשפ"א • 2021. 1. 29. • פרשת בשלה • Szombat kimenetele: 17:31

„Az emberekért élt”

Elhunyt Yudi Dukes rabbi

Tíz hónapnyi küzdelem után, melyet a covid-19 és annak szövdményei ellen vívott, Yehuda (Yudi) Dukes rabbi visszaadta lelkét a Teremtőnek.

Chaim Yehuda Schneur Zalman Dukes a New Jersey állam-beli Randolphban született és nevelkedett nyolc fiatalabb testvérével. Az általános iskola elvégzése után különböző jesivákban tanult: a franciaországi Brunoy-ban, Buenos Airesben és Brooklynban.

A rabbivizsgája előtti évben érkezett Budapestre, ahol a Pesti jesivában folytatta tanulmányait és vett részt lubavicsi küldöttként a közösség életében. Magyar származása okán nagyon hamar megtanult magyarul. A mai napig sokan emlékeznek szeretettel vissza rá – olyan emberek, akikre nagy hatással volt a vele való ismeretség.

„Akárhova ment, mindenütt évtizedekig tartó barátságokat kötött” – mesélte róla Menachem Posner rabbi, aki jó barátja és tanulópartnere volt itt Budapesten

is. – „Húsz évvel később is még kapcsolatban volt azokkal, akikkel találkozott Magyarországon, Argentínában vagy bárhol, ahol járt. Volt, akiket évtizedek óta minden sábesz előtt felhívott.”

Sarah Spangenthalal kötött házassága után a pár a New Jersey-i Charlotte-ban telepedett le. Yudi ezután létrehozta a JNet nevű virtuális tanulási hálózatot, aminek segítségével chevrua tanulópárokat szervezett világszerte.

Tóraolvasóként és kántorként is népszerű volt. Született pedagógusként mindig mindenkinek tudott valamit tanítani, akár a gyökereiket kereső budapestiekéről, akár bár micvára készül, nyughatatlan Long Island-i kamaszokról volt szó.

Családjáért élő édesapa volt, nem mulasztott volna egyetlen alkalmat sem, hogy a gyerekeivel lehessen: az ő jóllétük mindig mindennél fontosabb volt számára. Mindezek mellett mindig talált időt, hogy elmélyedjen saját tanulmányaiban – és soha

nem volt túl fáradt ahhoz, hogy valakinek a segítségére legyen.

Yudi Dukes tíz hónapon át vívott küzdelmet a betegséggel, és ez idő alatt sokszor éppen ő volt az, aki reményt és megnyugvást nyújtott másoknak. Felesége, Sarah szó szerint eget-földet megmozgatott érte: megszámlálhatatlan embernek adott reményt, inspirációt és hitet. Kérésére emberek ezrei vállaltak újabb és újabb micvákat magukra, fényt hozva a világba.

Dukes rabbi január 21-én hunyt el, hátrahagyva feleségét, hat gyermekét, szüleit és testvéreit. Utolsó útján százak rótták le kegyeletüket a Crown Heights-i Chábád-központ előtt.

***

Emlékéből fakadjon áldás.

A barátok által létrehozott adománygyűjtő oldalon Ön is hozzájárulhat, hogy a mélygyász-szal sújtott család ne szenvedjen hiányt anyagiakban.

<https://www.charidy.com/dukes/BP>

Napról napra Haszid tanítások a Rebbétől

Most induló sorozatunkban egy-egy rövid tanítást adunk közre a lubavicsi Rebbe, Menachem Mendel Schneerson Hájom jom (Napról napra) című könyvéből. Ebben a könyvben a Rebbe apósa, a hatodik rebbe, Jozsef Jichák Schneerson rabbi kérésére gyűjtött össze haszid aforizmákat és szokásokat, melyeket úgy szerkesztett meg, hogy az év minden egyes napjára jusson belőlük. A mű, mely először 1942-ben jelent meg, mára klasszikussá vált, és az egész haszid világon ad napról napra inspirációt és útmutatást olvasóinak.

A rövid tanításokról a Virtuális Bét Midrás programunk keretében Megyeri Jonatán tart előadást minden nap 20:00 órától.

Svát 8: A Messiás eljövetelének fájdalmai

Különösen ezekben a napokban, amikor Isten kegyelméből a megváltás küszöbén állunk, minden tőlünk telhetőt meg kell tennünk vallásunk megerősítése érdekében. A micvákat (parancsolatokat) hidurral, díszesen kell megcselekednünk, túl a minimális elváráson. Még a szokásainkat is szigorúan kell betartani, bármiféle kompromisszum nélkül. Fontos micva minden rabbinak Izrael házában tudatni közösségével, hogy a mostani fennforgások és problémák a „Messiás eljövetelének fájdalmai”. Isten azt kívánja, hogy térjünk vissza a Tórához és a micvákhöz és ne késleltessük az igaz Megváltó azonnali eljövetelét.

Hetiszakas

Száraz lábbal a tengerben

Bősálách szakaszában (2Mózes 13:17–17:16.) tetőzik az egyiptomi kivonulás a Sás-tenger kettéválásával, mikor is a héber törzsek száraz lábbal kerültek ki a tengerből, míg az üldöző egyiptomi sereg belefutott. Ennek tiszteletére énekelte Mózes és Izrael a Tenger Dalát, minden idők egyik legszebb és legfennköltebb hálaénekét. Innen kezdő-

dik Izrael népének negyvenéves vándorlása a pusztaságban, ami sok megpróbáltatással járt. Egyszer nincs ivóvíz, másszor nincs mit enni. Ebben a szakaszban kezd hullani a manna, az isteni kenyér, ami a sivatagi vándorlás során táplálta a népet. A szakasz végén történik Ámálék orvátmadása, amit Józsué, Mózes adjutánsa ver le.

Zsidó híradó

Megemlékezés a holokauszt áldozatainak nemzetközi emléknapján

A Budavári Zsinagógában tartott megemlékezést az EMIH szerdán, amelyen részt vett Áder János köztársasági elnök is és gyertyát gyújtott a holokauszt áldozatai emlékére. A megemlékezésen Köves Slomó, az Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség vezető rabbija arról beszélt: a „sötétségre emlékezni önmagában a sötétséget” nincs értelme. Az emlékezés célja a zsidó hagyomány szerint az, hogy „mi is reményt, erőt tudjunk meríteni” belőle – mondta.

Felidézte a váci Meislich főrabbi történetét, akit 1944 tavaszán tisztelői szerettek volna elbujtatni, de ragaszkodott ahhoz, hogy a közösséggel maradjon. Így került az auschwitzi táborba, ahol azzal kellett szembesülnie, hogy azok többsége, akikért vállalta, hogy elhurcolják, már nincs életben.

A rabbi nem a saját vesztésére koncentrált, hanem

A köztársasági elnök mellett Oberlander Báruch rabbi

azt kereste, hol tud fényt gyújtani Auschwitz sötétségében. Így talált rá az Északkelet-Magyarországról és Kárpátaljáról elhurcolt tizenéves rabbinövendékekre, diákokra, akiknek igyekezett reményt adni. 1944 őszén a zsidó újjé, a Ros hasáná ünnepén a rabbi életét kockáztatva beszökött a barakkba, hogy megfújja a sófárt a fiúknak.

Az ENSZ Közgyűlése 2005-ben nyilvánította január 27-ét a holokauszt áldozatainak nemzetközi emléknapjává az auschwitzi haláltábor 1945. január 27-i felszabadulásának emlékére. (MTI)

Izraelt egyszerre két ellenség támadta: a fáraó és amalekiták. Bár a zsidók ekkor fel voltak fegyverkezve, a fáraóval mégsem ők vívtak meg, hanem Isten – „Az Örökkévaló fog harcolni értetek, ti pedig hallgassatok!”¹ Ezzel szemben, az amalekiták ellen nem számítottak az isteni csodára, hanem saját maguk vették fel a harcot.

A fáraó és az amalekiták a zsidó nép két ellenségének az ősmintái. A fáraó az anyagságban, testben megnyilvánuló ellenségnek volt az első képviselője. Az általa gyakorolt elnyomás a zsidók és a fáraó közötti rabszolgaur viszonyrendszerben fejlődött ki, s egészen az újszülött fiúk megöléséig fajult.

Amalék a zsidók spirituális ellenségét jelenti. Azt az ellenséget, ami a nép és a Szináj-hegy között táborozott, ami elzárta az izraeliták elől a Tórához vezető utat.

A fáraóval ellentétben Ámálék egy olyan ellenség, amellyel nemzedékről nemzedékre meg kell küzdenünk, mivel mindenkor célja az, hogy lelkünket semmisítse meg, hogy kioltsa Isten és a judaizmus iránt bennünk lobogó tüzet.

¹ 2Mózes 14:14.

Harcra fel!

A történelem során népünknek csak ritkán volt arra lehetősége, hogy fizikailag is képes legyen magát megvédeni, sőt eleinknek hosszú évszázadokig még csak kardjuk sem volt, amit felemelhetek volna önvédelem gyanánt. Az tehát, hogy ma zsidóként létezzünk, éppen a feljebb idézett mózesi jóslat – „Az Örökkévaló fog harcolni értetek, ti pedig hallgassatok!” – beteljesülése azokkal szemben, akik ellenünk törnek. A mindenkori Ámálékkal szemben azonban nekünk kell harcba szállnunk.

Áttérés, „fájdalommentes” fokozatos asszimiláció, a micvák megtartás esetén kilátásba helyezett börtönbüntetés fenyegetése, adott kor, illetve társadalom megvetése: ezek az erők, melyek megpróbálnak minket távol tartani a Szinájtól, ezek Ámálék spirituális örökösei. Velük szemben pedig csak egy módon győzedelmeskedhetünk: ha képesek leszünk létrehozni saját csodáinkat.

Isten ereje megvédi a zsidókat, a zsidók hősiessége odaadása pedig a Tórárt.

Kovács Jichak rabbinövendék cikke Zalman Posner rabbi írása nyomán

Imaidők a következő hétre (január 30-február 5.)

AZ ISTENTISZTELETEKEN MASZK VISELÉSE KÖTELEZŐ!

Talmud Egylet – Sász Chevra Zsinagóga

(VI., Vasvári Pál u. 5.)

Szombat: 9.15 Reggeli ima, majd süteményes *Kidus*; 12.22 Délutáni ima

Vasárnap-péntek: 8.00 Reggeli ima, 16.30 Délutáni ima a Keren Orban

A KIJÁRÁSI KORLÁTOZÁS MIATT ÚJ IDŐPONT:

Péntek: 16.00 Jerikó elfoglalása

(Szabó György Menáchem előadása);

17.00 Kábálát Sábát, majd süteményes *Kidus*;

18.00 Midrási történetek a hetiszakaszhoz

(Oberlander Báruch rabbi előadása)

Óbudai Zsinagóga

(III., Lajos utca 163.)

Szombat:

9.15 Hetiszakas a kabbala tükrében
10.00 Reggeli ima, majd *Kidus*

Hétfő-péntek

(munkanapokon):

6.30 Reggeli ima

Péntek: 17.30 Tanulás

18.00 Kábálát Sábát,

majd *Kidus*

Budavári Zsinagóga

(I., Táncsics M. u. 26.)

Szombat:

9.15 Reggeli tanulás (zsidó misztika)
10.00 Reggeli ima

Péntek:

16.30 Szombatfogadás

Cháj Galéria

(Szentendre, Pátriárka u. 6.)

Szombat:

9.30 Reggeli tanulás (zsidó misztika)
10.00 Reggeli ima, majd *Kidus*

Péntek:

18.30 Kábálát Sábát, majd *Kidus*

Velem és a Rebbével történt A Tóra maga az igazság

1967-ben, a hatnapos háborút követően úgy döntöttünk a feleségemmel, hogy az Egyesült Államokból Izraelbe települünk át. A költözés előtt Izraelbe utaztam, állásinterjúra a Védelmi Minisztériumba. Nagy örömmre fel is vettek. Harvardot végzett jogászként az volt a feladatom, hogy védelmi eszközök, köztük tengeralattjárók beszerzését intézzem.

Három évvel később azonban kaptam egy jobb ajánlatot. A hírrel felkerestem a főnökömet, a minisztérium főtanácsosát, Jozsef Ciechanovert, aki a következőt mondta: „Megkérdezte erről a Rebbét?”

Majd' leestem a székéről. Ott ült velem szemben egy teljesen szekuláris ember, kipa nélkül, és azt tudakolta, hogy beszéltem-e a Rebbével. „Sokan vagyunk itt a Védelmi Minisztériumban, akik már fontolgattuk, hogy máshol vállaljunk állást, de a Rebbe nem engedte” – fűzte hozzá. Én akkoriban még nem voltam hászid, így nem is konzultáltam a Rebbével. Elfogadtam tehát a jobban fizető ajánlatot és az Éc Lávud nevű fakeskedelmi cégnél lettem főtanácsadó.

Az új cégnél komplikált személyes konfliktusba keveredtem a vezérigazgatóval, aki az egyik fő részvényes és a közvetlen főnököm is volt. Ő korábban az Irgun tagja volt és vállalta, hogy anyagilag támogatja az elesett Irgun harcosok özvegyeit, ami jelentős terhet jelentett a számára. Láttam, hogy ez a céget is rosszul érinti, és a távozásomat fontolgattam. Nem tudtam, mitévő legyek, ezért a

nagybátyámhoz, Leibel Kramer rabbihoz fordultam, aki a következőt mondta: „Az efféle kérdéseket a Rebbének kell feltenni”.

A nevében meg is kérdezte a Rebbét, és hihetetlen választ

keztem meg el a Rebbe szavairól, és egy hozzáértő barátomtól kértem tanácsot. Ő azt mondta, hogy érdemes elfogadnom az ajánlatot, és valóban igaza lett.

Hét évvel később ismét mun-

totta a Sámir Fejlett Technológiai Mérnöki Vállalatot (SATEC), mely tárt karokkal várta a beígért zsidó tudósokat a Szovjetunióból.

Az emberek még ma sem fogják fel, hogy Izrael technológiai nagyhatalommá válásában mekkora szerepe volt az orosz bevándorlóknak, a Rebbe azonban már azelőtt tudta ezt, hogy bekövetkezett volna. Amikor ellátogattam hozzá, éppen dollárokat osztogatott, hogy jótékonyásra buzdítsa az embereket. Amikor sorra kerültem, a SATEC sikeres működéséhez kértem az áldását. Ő így felelt félig oroszul, félig héberül: „Legyen hatalmas sikere!” Úgy is lett.

1978-ban személyes találkozón vehettem részt a Rebbével, melyre a feleségem is elkísért. Mindössze öt percig tartott, de megváltoztatta az életemet. Emlékszem, egy egyszerű kis szobában voltunk, melyet betöltött a Rebbe hatalmas személyisége.

A találkozó alatt így szólt hozzám a Rebbe: „Ön ügyvéd és az ügyvédek gyakran kötnek kompromisszumot. Azonban önnek mindig azt kell a világ felé közvetítenie, hogy a Tóra maga az igazság és maga az élet”. Ezt az üzenetet a mai napig nagy becsben tartom.

Shimshon Halpern

Shimshon Halpern, ügyvéd Kárnéj Somronban él.

Az interjú 2010 márciusában készült.

kapott: „Mivel ez a dolog nagyban függ az izraeli helyzettől, azután hozzon csak döntést, hogy beszélt egy olyan barátjával, aki érti, hogy miről van szó. Imádkozni fogok önért apósom, az előző rebbe sírjánál”.

A válasz hatására a maradás mellett döntöttem. Úgy értelmeztem a Rebbe szavait, hogy a felmondás csak a távoli jövőben lesz aktuális, és akkor is csak egy barátom javaslatra tegyek így.

Végül egy évvel később, 1977-ben Menáchem Begin alakított kormányt és magára vállalta az Irgun özvegyeinek támogatását. Ezzel megszűnt a cégünkre nehezedő nyomás.

Évekkel később kaptam egy ajánlatot a Laser Industries vállalatától, mely gyógyászati lézerekkel foglalkozott. Nem feled-

kahelyet váltottam. Ez 1987-ben történt, amikor találkoztam Herman Branover professzorral, a híres szovjet menekülttel, aki elmondta, hogy a Rebbe szerint hamarosan rengeteg orosz zsidó érkezésével kell számolni. Abban az időben a zsidókat nem engedték ki a Szovjetunióból, ezért a legtöbb ember számára ez elég valószínűtlennek tűnt. Branover professzor azonban meg volt győződve arról, hogy a Rebbének van igaza.

A Rebbe azt is tudta, hogy az orosz bevándorlók között nagyon sok magasan képzett, tudományos érdeklődésű ember lesz, akik igénylik majd, hogy találmányaik, újításai és fejlesztéseiket felkarolják. Így tehát, a Rebbe tanácsát követve, Branover professzor megalapí-

Készült a lubavicsi Rebbe életét feldolgozó archívum videóinterjúja alapján.

Az archívum magyar nyelvű változata itt érhető el:

www.youtube.com/alubavicsirebbe

EMIH

19:00

Oberlander Báruach

Vasárnap: A vakcina VAGY oltás a háláchá és zsidó jog tükrében
Hétfő: Zohár, a Ragyogás Könyve, a zsidó misztika alapműve (29)
Kedd: Hászid történetek és mesék (40)
Szerda: Kérdezd a rabbit! (41)
Csütörtök: Hetiszakasz a kabbala tükrében:
Ne kívánd meg... de kívánom!

20:00

Megyeri Jonatán

A zsidó filozófia alapjai

21:00

Faith Aser

Kedd: Zsidó misztika
Csütörtök: Zsidó vallásjog

A zsidó.com
Facebook-oldalán
élőben

Facebook Tanház

VIRTUÁLIS BÉT MIDRÁS

11 Shares 1.7K Views

Kóser konyha

Marokkói
csicseriborsó leves

párve, glutén- és tojásmentes

1 doboz konzerv csicseriborsó
a levével együtt vagy egy pohár
száraz csicseriborsó, egy
éjszakára hideg vízbe áztatva;
1 fej vöröshagyma;
4 gerezd fokhagyma;
3 szál sárgarépa;
1 karalábé;
1 zellerszár;
2 paradicsom;
1 kk. reszelt gyömbér;
néhány ek. olívaolaj;
friss petrezselyem,
koriander, kapor vagy zeller-
levél; só, bors, őrölt koriander,
római kömény, kurkuma,
ízlés szerint; egy csipetnyi
fahéj

A hagymát felaprítjuk, a fokhagymát áttörjük, a répát és a karalábét kis kockákra vágjuk, a zellerszárat felszeleljük. Előbb a hagymát, majd a többi zöldséget pároljuk meg az olajon, majd a fűszereket is hozzáadjuk. Alaposan elkeverjük, beleöntjük a csicseriborsót, a felkockázott paradicsomot, majd annyi vizet, amennyi ellepi. Ha száraz csicseriborsót használunk, azt egy éjszakára hideg vízbe áztatjuk, és másnap 2 órán át főzzük, utána adjuk a leveshez. Friss zöldfűszerekkel ízesítjük, felforraljuk, és 30-40 percig főzzük kis lángon, amíg a zöldségek megpuhulnak és az ízek összeérnek.

Mire való egy hitközség rabbija? 1. rész

A zsidó közösségek vezetői szerepei

A *szombat.org*-on január elején jelentetett meg egy cikket Bíró Tamás *Zsidó egyház?* címmel, melyben a zsidó közösségek vallási és világi vezetésének szerepét és feladatkeretét vizsgálja, arra a kérdésre keresve a választ: működhet-e egy zsidó hitközség rabbik nélkül. Írásában annak a véleménynek ad hangot: a zsidó közösségek követhetik más vallási szervezetek modelljeit, amikor arról döntenek, milyen hatalmat adnak világi, illetve vallási vezetőiknek. Válaszul Schweitzer Gábor ugyanott megjelenő cikkében (*Zsidó hitközség vagy zsidó község?*) a Bíró által fölvetett történelmi párhuzamokat vitatta, illetve a vallási és világi vezetés szétválasztása mellett érvelt.

Az alábbi írásban a két cikkre reagálva azt vizsgálom, mit jelent a rabbik kezében levő nagy hatalom, milyen óriási változásokon ment át a történelem során és mi a hitközségek felépítésének hagyományos magyar modellje.

Mózesről a prófétákon át
a királyságig

Kezdjük az első rabbival, Mózes mesterünkkel, aki teljhatalommal rendelkezett a zsidó nép fölött. Rabbi volt, aki vallási kérdésekben döntött (2Mózes 18:13., 16.), bíró, aki ítélkezett a vitás ügyekben (uo.), próféta, aki Isten szavát közvetítette és királyi hatalmat is gyakorolt (Maimonidész: *A Szentély szabályai* 6:11.). Tanítványa és utódja, Jehósua nyitotta meg az utána következő generációk sorát, akik hasonlóképpen nagy hatalommal rendelkeztek, egészen Sámuelig. Ekkor ugyan-

is megtörtént az első szétválasztás „állam és egyház” között és különvált egymástól a királyi szerep a prófétától (lásd 1Sámuel 10:19.). Természetesen ez nem egy, a modern korból ismert szétválasztás, hiszen a zsidó király feladata elsősorban az volt, hogy betartassa és végrehajtsa a tórai törvényeket (Maimonidész: *A királyok szabályai* 3:5., 4:10., 11:4.).

Valójában a szétválasztási folyamat már megkezdődött Mózes idejében azzal, hogy apósa, Jitro javaslatára és az Örökkévaló jóváhagyásával a bírósági rendszert épített ki (2Mózes 18:21–26.).

A szmichá felhatalmazás

Azonban amikor vallási kérdésekről van szó, akkor egy bíró egyedül is dönthet (pl. kóser-e egy étel, szabad-e valamit megenni szombaton, használható-e a tflin stb.) Ezt a bírót nevezzük héberül rávnak illetve rabbinak.

Ahhoz, hogy valaki betölthesse ezt a szerepet, megfelelő tudással kell rendelkeznie, és meg kell kapnia a felhatalmazását (*szmichát*) egy vagy több idősebb, tapasztaltabb rabbtól.

Ahhoz, hogy elvégezze a munkáját, nem elég, ha a rabbi készséggel válaszol minden kérdésre, amit hozzá intéznek: neki kell megkeresnie az embereket és tanítani őket. Ahogy a Midrás mondja (*Tábá döbÉ Eljájahu rábá* 11. fejezet): „Szükség esetén a szánhedrin tagjainak fém övet kell felvenni, felhajtani a nadrágjukat és Izrael összes városába elmenni egy-egy napra, megtanítani őket a helyes viselkedésre”. A rabbinak többek között erőtlenül fel kell lépnie a káros vagy destruktív viselkedéssel szem-

ben (SÁ CM 2:1., JD 334:1.) és bizonyos esetekben joga van nyomást gyakorolni valakire azért, hogy megtérjen pl. olyan szigorú *chérem* (kiközösítés) kihirdetésével, mellyel akár megtagadja a fia körülmetélését stb. (uo. 6.). A rabbinak tehát tényleges hatalom volt a kezében, amivel szükség esetén büntetéssel is ki tudta kényszeríteni a vallási előírások betartását.

A rabbinikus feladatok
állami korlátozása

A modern korban, ahogy az emberi szabadságjogok iránti igény egyre jobban kibontakozott, már nem fért bele az emberek világlátásába a rabbiknak ez a fajta uralma a híveik élete fölött. II. József 1783-ban hozott rendelete részben elvette a rabbiktól a *chérem*, a kiközösítés jogát, ezt pedig 1799-ben az uralkodó megerősített és kiterjesztett.

A következő lépés a magyar rabbi hatalmának a megnyirbálásában 1895-ben következett be az állami anyakönyv vezetésével, mely lehetővé tette a polgári házasságkötést – ezzel együtt megnyílt az út a vegyesházasságok előtt. Azonban ezek mellett a külső korlátok mellett a rabbi még mindig megmaradt a közösségen belül a vallási autoritásnak, aki útmutatót ad a hitgyakorlásban és minden más fontosabb kérdésben.

Ezek után meg kell vizsgálni azt a kérdést is, hogy ki gyakorolta a mindennapi hatalmat a közösség életében: ki és hogyan döntött építkezésekről, közösségi adókról és más egyéb nem vallási kérdésekről.

Oberlander Báruch

Örömmel tudatjuk, hogy az EMIH a közeljövőben elindítja a Vasvári Pál utcai zsinagóga restaurálási projektjét. A felújítással kapcsolatos témákról a zsinagóga sorsát a szívükön viselőknél online fórumot szervezünk. A fórumon való részvételi szándékot a posta@zsido.com e-mail címre várjuk! A részletekről és időpontról a regisztrációt követően küldünk tájékoztatást.

Gut Sábesz – megjelenik hetente

Kiadja a Chabad-Lubavics – Zsidó Nevelési és Oktatási Egyesület / Published weekly by Chabad-Lubavitch – The Jewish Heritage Center of Hungary
1052 Budapest, Károly körút 20.

Telefon: +36-1-268-0183
www.zsido.com / info@zsido.com
Felelős kiadó: Oberlander Báruch rabbi
Főszerkesztő: Steiner Zsófia

A kiadvány szent szövegek részleteit és magyarázatait tartalmazza. Kérjük, ne dobja el!

Munkatársak: Cseh Viktor, Dénes Anna,
Kovács Jichák, Molnár Zsófia
Nyomdai előkészítés: Juhász Valéria
ISSN 1416-4604

